

Helsingin kaupungin talousarviot 2019, 2020 ja 2021

Maailman toimivin kaupunki – Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021

Liikkuva ja terveellinen kaupunki kaikille

Liikkumattomuus on yksi merkittävimmistä hyvinvointia murentavista tekijöistä. Vain noin neljännes väestöstä liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisensä pilottihankkeeksi.

Liikkumista edistetään yhä laaja-alaisemmin kaupungin tuottamilla palveluilla. Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon. Väestöryhmien erot tunnistetaan ja palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille. Helsinki houkuttelee aktiivisesti ikäihmisiä liikkeelle, niin liikunnan kuin kulttuurin pariin. Kuntalaisten liikkeelle lähtemisen tukena hyödynnetään kaupungin markkinointiviestintäkampanjaa.

Oheen on koottu keskeisimpiä liikkumisen edistämistä koskevia kirjauksia kaupungin talousarvion käyttötalous-osiosta toimialoitain.

Sosiaali- ja terveystoimiala			
	2019	2020	2021
Yleiset talousarviokirjaukset liikkumisesta	<p>Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu tiiviisti muiden toimialojen kanssa kaupungin liikkumishjelman valmisteluun ja toteutukseen.</p> <p>Yläasteikäisille lapsille kehitetään ja kokeillaan uusia menetelmiä hyvän arkirytmien ja terveellisten elämäntapojen, mm. liikkumisen edistämiseksi. Lisäksi vahvistetaan fysioterapeuttien roolia pienten, alle kouluikäisten lasten arkiliikkumisen tukena.</p>	<p>Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu tiiviisti muiden toimialojen kanssa kaupungin liikkumishjelman valmisteluun ja toteutukseen.</p> <p>Sosiaali- ja terveystoimialalla on erityinen mahdollisuus palvelujensa kautta tavoittaa uusista liikkumismahdollisuuksista hyötyviä asiakkaita. Yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa pilotoidaan uusia tapoja helpottaa sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaiden liikunta- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta ja tukea niiden käyttämistä. Kehitetään sairaalan ja kotihoidon prosesseja luomalla yhteisiä toimintatapoja ikääntyneiden liikkumisen edistämiseksi. Liikkumishjelmaa toteutetaan laajasti sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa, ja se on integroitu sosiaali- ja terveystoimialan digisuunnitelmaan. Saatavuuden helpottamiseksi kehitetään palveluohjainta, jonka avulla sosiaali- ja terveystoimialan</p>	<p>Liikkumishjelmalla kytetään kaikkiin kaupungin palveluihin sekä kaikkien ikäryhmien palveluihin. Liikkumisen roolia vahvistetaan osana hoitoketjuja ja palveluohjausta. Liikku-tuki on helsinkiläisten tarpeesta lähtevä monialaisesti liikunnan, kulttuurin ja sosiaali- ja terveystoimien keinoin toteutettu tukimuoto, jota tarjotaan kaupunkilaisille, joilla esiintyy paljonterveys- ja hyvinvointiriskejä. Liikku-tukea kehitetään sosiaali- ja terveystoimien ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä. Liikku-tuki mahdollistaa terveyden ja hyvinvoinnin riskiryhmissä oleville asiakkaille yhdenvertaisen liikkumisen ja kulttuuriin osallistumisen tarjoamalla heille palveluohjausta liikunnan ja kulttuurin palveluihin. Palvelutarjottimen laajentamiseksi toimialat ja kanslia kehittävät yritys yhteistyötä.</p> <p>Henkilökunnan tietoisuutta liikkumisen hyödyistä ja mahdollisuuksista lisätään vahvistamalla säännöllistä viestintää</p>

		henkilökunta löytää helposti asiakkaalle sopivan etäryhmän ja voi suoraan ilmoittaa hänet ryhmään.	toimialalla sekä yhdessä henkilöstön kanssa kehitetään aktiivisia toimintatapoja työn arkeen liikkumisen tueksi.
Liikkuminen toimialan sitovissa tavoitteissa	Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).	Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).	Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala			
	2019	2020	2021
Yleiset talousarviokirjaukset liikkumisesta	<p>Kaupunkilaisten terveyteen ja elämäntapoihin vaikuttamisessa liikunnan lisääminen on kaupungin keskeinen tavoite kaikissa väestöryhmissä. Vuoden 2019 aikana kehitetään edelleen toimintoja lasten, nuorten ja aikuisten liikkumisen lisäämiseksi.</p> <p>Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Liikkuva koulu -hanke on laajentunut myös toiselle asteelle.</p> <p>Osallistamalla lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkumista aktivoivien oppimisympäristöjen suunnitteluun saadaan aikaan houkuttelevia ja kestäviä ratkaisuja. Liikkumista edistetään aktiivisemmalla toimintakulttuurilla, yhteisöllisellä liikkumisella sekä harrastus- ja kerhotoiminnan lisäämisellä osaksi koulupäivää ja sen jälkeen. Lisäksi toimiala on sitoutunut kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan palvelutarjottimen käyttöön, jolla kannustetaan oppijoita kokemusrikkaaseen ja liikunnalliseen elämäntapaan.</p>	<p>Lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Liikkumishankkeet ovat käynnissä kaikilla koulutusasteilla. Liikkumishankkeiden mukaisia toimenpiteitä eri palveluissa ovat: Liikkuvan arjen rakenteita varhaiskasvatuksessa, Liikkuva koulu -ohjelma perusopetuksessa sekä Liikettä opiskelijaelämään toisen asteen koulutuksessa.</p> <p>Koulun pihojen varusteita, välineitä sekä toiminallisuutta lisätään. Lisäksi lisätään niiden koulujen ja oppilaitosten osuutta, joissa järjestetään liikunnallista harrastetoimintaa. Henkilöstön liikkumisen edistämiseen osana työn arkea haetaan toimivia malleja.</p>	<p>Valtion rahoittamien liikkumishankkeiden tulokset jalkautetaan kiinteäksi osaksi perustoimintaa varhaiskasvatuksessa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on käynnistynyt kaksi tutkimushanketta ja niiden etenemistä seurataan. Helsingin Yliopiston tutkimushanke, Toimi- ja opi, tutkii motoristen ja matemaattisten perustaitojen ja vuorovaikutuksen kehittymistä päiväkodeissa. PIILO-tutkimushankkeessa etsitään keinoja, miten pienten lasten liikkumista ja siihen liittyviä tekijöitä voidaan seurata osana varhaiskasvatusta, neuvolatoimintaa ja valtakunnallista tiedonkeruuta. Tutkimuksesta vastaa Liikunnan ja kansanterveyden edistämisyhteistyö LIKES.</p> <p>Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia fyysisen toimintakyvyn mittauksia (Move!) kehitetään ja tuloksia hyödynnetään yhteistyössä toimialojen kanssa. Luodaan</p>

			<p>kaupunkiyhteistä toimintamallia harrastustoiminnan lisäämiseksi tarjoamalla tiloja koulupäivän aikaiseen harrastamiseen. Koulujen pihojen varustetasoa ja toiminnallisuutta lisätään vuonna 2020 laaditun selvityksen pohjalta ja varhaiskasvatustyksiköiden piha-alueiden parantamiseksi laaditaan vastaava pitkän aikavälin suunnitelma. Henkilöstön päivittäistä liikkumista lisätään toimialan vuonna 2020 laatiman suunnitelman mukaisesti.</p>
<p>Liikkuminen toimialan sitovissa tavoitteissa</p>	<p>Varhaiskasvatus, esiopetus ja alkuopetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Suomenkielisen esi- ja alkuopetuksen lapset työskentelevät yhdessä vähintään 2 krt/kk samoissa tiloissa ja toimintamuodoissa käyttäen koulun, päiväkodin ja leikkipuiston tiloja tai muita kaupungin tiloja. ◦ Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä vähintään 3 ilmiöpohjaista oppimiskokonaisuutta vuonna 2019. Ilmiöpohjaiset oppimiskokonaisuudet ovat laajuudeltaan vähintään 2 viikkoa kestäviä. <p>Perusopetus (luokat 3. - 9.): Kaupunkia käytetään monipuolisesti ja joustavasti oppimisen tilana järjestämällä opetuksesta 6 % koulun ulkopuolella.</p> <p>Lukiokoulutus: Kaupunkia käytetään monipuolisesti ja joustavasti oppimisen tilana järjestämällä opetuksesta 6 % koulun ulkopuolella.</p> <p>Ammatillinen koulutus: Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa 18 000</p>	<p>Varhaiskasvatus</p> <p>Jokainen varhaiskasvatustyksikkö toteuttaa vähintään yhden ainakin kaksi viikkoa kestävä laaja-alaisen ilmiöpohjaisen kokonaisuuden, jossa liikutaan ja käytetään koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p>	

	<p>päivällä verrattuna vuoteen 2018.</p> <p>Vapaa sivistystyö: 15 % työväenopiston ja 7 % Arbiuksen opetuksesta järjestetään oppilaitoksen omien tilojen ulkopuolella kustannusneutraalisti.</p>		
--	---	--	--

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala			
	2019	2020	2021
Yleiset talousarviokirjaukset liikkumisesta	<p>Helsinki on luonut kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet. Kaupunki on nostanut liikunnan lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. Liikkumista edistetään yhä laaja-alaisemmin kaupungin tuottamilla palveluilla. Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Väestöryhmien erot tunnistetaan ja palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille. Liikkumisohjelmassa keskitytään erityisesti pienten lasten kannustamiseen liikunnalliseen elämäntapaan. Toimialan palveluista rakennetaan helppokäyttöinen palvelutarjotin peruskouluille ja päiväkodeille ja sen vaikutuksia kokeillaan aluksi kahdella erilaisella alueella. Toimenpiteillä vastataan</p>	<p>Lasten harrastustoiminnan osalta on selvää painetta maksuttoman harrastustoiminnan lisäämiseen karsimatta ohjatusta harrastustoiminnasta. Lisäksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat kannustavat opetuksen järjestäjiä toteuttamaan oppimista kouluympäristöjen ulkopuolella, kuten liikuntapaikoilla, kirjastoissa, nuorisotiloissa tai kulttuuritaloissa. Samalla harrastuskulttuurin muutokset ovat tarkoittaneet, että tilojen tarve nousee jo pelkästään nykyisten harrastajien aiempaa intensiivisemmän viikoittaisharjoittelun tuloksena. Vuonna 2019 käynnistetyillä kolmivuotisilla kehittämisavustuksilla toteutetaan kaupunkistrategian tavoitteita liikunnan lisäämiseksi sekä lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastustoiminnan edistämiseksi uudenlaisten toimintatapojen ja yhteistyömuotojen avulla. Yhteinen avustushaku ja sen kautta toteutettavat hankkeet edistävät kumppanuutta ja uudenlaista yhteistoimintaa kaupungin kanssa.</p> <p>Toimialan perustoiminta palveluineen, olosuhteineen ja avustuksineen edistää helsinkiläisten hyvinvointia. Painotus on lasten, nuorten sekä ikääntyneiden ja liikkumista harrastamattomien hyvinvointia ja osallisuutta edistävissä toimenpiteissä. Kaupunkistrategian kärkihankkeena olevalla liikkumisohjelmalla parannetaan helsinkiläisten terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiä.</p> <p>Kaupungin strategian mukaisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on vastuussa kaupungin liikkumisohjelman johdosta, seurannasta ja kehittämisestä. Liikkumisohjelman tavoitteena on</p>	<p>Liikkumisohjelman toteuttamista jatketaan. Vuoden 2021 erityisenä painotuksena liikkumisohjelmassa on ikääntyneiden toimintakyvyn vahvistaminen. Liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen myönteiset vaikutukset ovat fyysistä terveyttä huomattavasti laajempia. Liikkuminen yhdessä muiden kanssa oman kodin ulkopuolella luo sosiaalisia suhteita, yhteisöllisyyttä ja vähentää yksinäisyyttä.</p> <p>Tasavertaisia harrastusmahdollisuuksia edistetään kaupunkiyhteisellä harrastamisen mallilla ja koordinaatorakenteella. Harrastuksia tarjotaan peruskouluikäisille eri puolilla kaupunkia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa koulupäivään nivoutuen. Vuonna 2021 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla parannetaan 3–6 -luokkalaisten koulupäivän yhteydessä toteutettavia harrastusmahdollisuuksia yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Toimiala lisää myös 7–9 -luokkalaisille kohdennetun digitaalisen harrastuspassin tarjontaa.</p> <p>Koronaepidemia on rajoittanut poikkeuksellisella tavalla erityisesti ikäihmisten arjen elinpiirejä ja rutiineja, sosiaalisia kontakteja sekä harrastuksiin osallistumista. Toimiala poistaa</p>

	<p>kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitteeseen laajentaa oppimisen tiloja koulun ulkopuolelle. Alle kouluikäisten lasten perheille rakennetaan uusi palvelukonsepti, jonka tavoite on taata kulttuurikosketus jokaiselle syntyvälle helsinkiläiselle lapselle. Toimiala etsii uusia ideoita, toimintamalleja ja hankkeita, joilla lisätään lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastustoimintaa sekä kaikenikäisten liikkumista toimialan yhteisen avustusmuodon avulla.</p> <p>Toimialan oman palvelutuotannon lisäksi tuetaan kansalaisjärjestöjä tuottamaan kaikille lapsille ja nuorille avointa harrastustoimintaa. Toimiala osallistuu kansallisen Harrastuspassi-sovelluksen kehitystyöhön yhdessä valtion kanssa ja ottaa sovelluksen koekäyttöön. Harrastuspassilla lisätään yläkouluikäisten mahdollisuuksia kokeilla erilaisia harrastuksia ja löytää itselleen sopiva maksuton tai edullinen harrastus. Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin toimintatapoja uudistetaan.</p>	<p>lisätä kaupunkilaisten arki- ja hyötyliikkumista, vähentää terveydelle haitallista istumista sekä poistaa esteitä eri väestöryhmien vapaa-ajanliikunnalta. Toimialan merkittävimmät tehtävät liikkumisohjelmassa ovat tietoisuuden lisääminen vaikuttamistoiminnalla ja markkinointiviestinnällä sekä liikkumisen tekeminen helpoksi ja houkuttelevaksi tarjoamalla apua ja tukea sekä tuottamalla houkuttelevia sisältöjä. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja nuorten sekä ikäihmisten liikkumisen edistämiseen.</p> <p>Yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa lisätään liikkumista varhaiskasvatuksessa, peruskouluissa sekä toisella asteella Liikkuva koulu -toimintamallin myötä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa toteutetaan helppo ja yhdenvertaisuutta lisäävä toimintamalli, miten koulut ja päiväkodit käyttävät toimialan palveluja ja olosuhteita opetuksen järjestämiseen. Sosiaali- ja terveystoimialan kanssa yhteistyössä pilotoidaan uusia tapoja helpottaa sosiaali- ja terveystoimen asiakkaiden liikunta- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta ja tukea niiden käyttämistä.</p> <p>Vuoden 2020 aikana lisätään ikääntyneiden kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen saavutettavuutta ja ikääntyvien liikkumiseen kannustavien vapaaehtoistoiminnan muotoja. Lisäksi selkiytetään ikääntyneiden liikuntapalveluiden tuottamisen roolit ja vastuut kaupunkitoimijoiden, kumppaneiden ja sidosryhmien välillä. Henkilöstön liikkumista edistetään yhteistyössä kaupunginkanslian, Työterveys Helsingin sekä muiden toimialojen kanssa.</p> <p>Vuoden 2020 digitalisaatiokehittämistoimenpiteiden painopisteenä on liikunnan palvelukokonaisuus sekä liikkumisen edistäminen.</p>	<p>ikäihmisten liikkumisen esteitä selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala lisää yhteistyötä ikäihmisten liikkumiseen ja liikuntaan liittyvässä neuvonnassa, asiakasohjauksessa ja palvelutuotannossa. Vuoden 2021 aikana toteutetaan ikäihmisten liikkumista tukeva monikärkinen markkinointiviestintäkampanja ja lisätään vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia. Liikkumisen aktivointiin toteutetaan etäpalvelukokeiluja, joiden vaikutukset arvioidaan. Valtionperintörahoilla lisätään avustuksia ikääntyneille suunnattuun kulttuuritoimintaan. Koronaepidemian vuoksi toteutumatta jääneet asuinalueille suuntautuvat palvelutorikiertueet toteutetaan. Lisäksi nuorisopalvelut laajentavat Job´d-toimintamallia eli nuorten palkkaamista ikääntyneiden asiointi- ja kotiavuksi.</p> <p>Vuonna 2021 lisätään yhteistyötä kanslian elinkeino-osaston kanssa mm. yritysvaikutusten arviointia kehittämällä sekä hyödyntämällä kansliasta toimialalle osoitettua innovaatioagenttia erityisesti liikkumiseen liittyvässä innovaatio- ja yritys yhteistyössä.</p>
<p>Liikkuminen toimialan sitovissa tavoitteissa</p>	<p>Helsingissä on houkuttelevaa ja helppoa lähteä liikkeelle. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää toiminnallaan fyysisesti</p>	<p>Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää toiminnallaan fyysisesti aktiivista ja kokemusrikasta elämäntapaa. Kaikki syyt lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita. Kuntalaisille aktiivinen ja</p>	<p>Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää toiminnallaan fyysisesti aktiivista ja kokemusrikasta elämäntapaa. Kaikki syyt</p>

	<p>aktiivista ja kokemusrikasta elämäntapaa. Kaikki syyt lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita. Syyt liikkeelle lähtemiseen voivat vaihdella liikunnan ilosta taiteeseen ja kulttuuriin tai nuorten kesäleiristä koululuokanretkeen tai vanhusten kirjastolle kävelemiseen. Kuntalaisille aktiivinen ja houkutteleva Helsinki vetää puoleensa myös matkailijoita ja suurtapahtumia. Toimiala kehittää uusia keinoja markkinoida palveluja, helpottaa mielekkään tekemisen löytämistä ja tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella olevia.</p> <p>Valtakunnallinen Harrastuspassi on otettu koekäyttöön Helsingissä.</p> <p>Tuotetaan kahdella Helsingin alueella (kaksi peruspiiriä) Kuvan palveluista palvelutarjotin peruskouluille ja päiväkodeille. Arvioidaan palvelutarjottimen vaikutuksia alueilla verrattuna nykytilanteeseen.</p> <p>Vähintään kaksi toimialan kolmesta suuresta asiakastietojärjestelmästä (kirjasto, nuorisotalot, liikunta) on kytketty oma.helsinki -asiakkuuteen.</p>	<p>houkutteleva Helsinki vetää puoleensa myös matkailijoita ja suurtapahtumia. Toimiala kehittää uusia keinoja markkinoida palveluja, helpottaa mielekkään tekemisen löytämistä ja tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella olevia.</p> <p>Liikkumisohjelma: Parannetaan pienten, lasten, nuorten sekä ikäihmisten mahdollisuuksia liikkumiseen kaupunginhallituksen hyväksymän liikkumisohjelman mukaisesti. Koko kaupunki oppimisympäristönä: Luodaan yhteistyörakenteet kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen välille. Tavoitteena on</p> <p>1) toteuttaa digitalisaatiota rakentamalla helppo ja yhdenvertaisuutta lisäävä toimintamalli, jolla kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tiloja ja palveluja voidaan käyttää opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen (päävastuu Kuva) ja</p> <p>2) että jokaisella perusopetuksen alueella on luotu kulttuuripolut, joissa on toimintaa jokaiselle vuosiluokalle. Toimintaa on toteutettu jokaisessa koulussa vähintään yhdellä vuosiluokalla. (päävastuu Kasko).</p> <p>Helsinki Biennaali: Kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudet osallistuvat Helsinki Biennaalin toteuttamiseen.</p>	<p>lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita. Kuntalaisille aktiivinen ja houkutteleva Helsinki vetää puoleensa myös matkailijoita ja suurtapahtumia. Toimiala kehittää uusia keinoja markkinoida palveluja, helpottaa mielekkään tekemisen löytämistä ja tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella olevia.</p> <p>Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Mittari: projektissa määritellyt toimenpiteet on tehty. Tietolähteenä toimialan seuranta. Toimenpiteiden vaikutus näkyy suotuisasti kaupunkiyhteisessä strategiamittarissa "Liikkumisen ja paikallaanolon osuudet (%) valveillaoloajasta (yli 70-vuotiaat)".</p>
--	---	---	--

Kaupunkiympäristön toimiala			
	2019	2020	2021
Yleiset talousarviokirjaukset liikkumisesta	Kaupunkia kehitetään tasapuolisesti ja peruskorjauksen painotus on säilyttää viheralueet käyttökelpoisina. Erityisesti	Liikkuvuuden sujuvuutta ja kestäviä kulkumuotoja toteutetaan liikenneturvallisuusohjelman, raitioliikenteen, pyöräliikenteen sekä	Liikkumisen sujuvuutta ja kestäviä kulkumuotoja toteutetaan raitiotiehankeilla, pyöräliikenteen tavoiteverkkojen

	<p>leikkipuistoja ja -paikkoja kunnostetaan, jotta ne olisivat edelleen turvallisia ja viihtyisiä.</p> <p>Ulkovalaistuksen investoinneilla parannetaan yleisillä alueilla liikkumisen turvallisuutta.</p> <p>Liikennesuunnittelulla edistetään kestäviä kulkumuotoja ja liikkumisen sujuvuutta liikkumisen kehittämissuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Raitioliikenteen kehittämissuunnitelman ja pyöräliikenteen edistämissuunnitelman toimenpiteitä toteutetaan ja pyöräliikenteen edistämissuunnitelma päivitetään.</p> <p>Jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettu määräraha käytetään ensi sijassa pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen kantakaupungissa sekä baanaverkon laajentamiseen. Myös nykyistä pyöräliikenteen verkostoa täydennetään ja parannetaan eri puolilla kaupunkia.</p> <p>Määrärahaan sisältyy myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltojen rakentamista liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Eryistä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvattomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen.</p> <p>Terveiden ja liikkumisen edistämiseksi liikunta-alueiden hankkeiden ohjelmointi toteutetaan yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan (Kuva) kanssa. Painotus on rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilma-alueiden</p>	<p>liikkumisen (SUMP, Sustainable Urban Mobility Plan) kehittämissuunnitelman toimenpiteillä.</p> <p>Ulkovalaistuksen investoinneilla parannetaan liikkumisen turvallisuutta ja orientoitavuutta yleisillä alueilla sekä kehitetään ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ulkovalaistuksen energiansäästökeinoja (muun muassa Helsinki LED-projekti).</p> <p>Kävelykeskustan laajentamista ja kävely-ympäristön toiminnallista ja kaupunkikuvallista laatua parannetaan sekä selvitetään maanalaisen kokoojakadun toteuttamisedellytyksiä.</p> <p>Liikenteen kasvihuonekaasujen vähentämisessä keskitytään ennen kaikkea kestävien kulkumuotojen käytön edistämiseen liikenteen suunnitteluratkaisuissa, liikenteen hinnoittelussa, täydentyvän kaupunkirakenteen suunnittelussa, ajoneuvo-tekniikan kehittämisessä ja uusien liikkumispalvelujen testialustana toimimisessa.</p> <p>Pyöräväylien ylläpitoa talvihoidon priorisoitujen reittien osalta jatketaan suunnitelman mukaisesti, ja talvihuollettujen pyöräväylien rinnakkaiset kävelyväylät hoidetaan myös tehostetusti.</p> <p>Jalankulkuympäristöä kehitetään osallistamalla ja vaikuttamalla Käveltävä kaupunkiympäristö -hankkeeseen.</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja arkiympäristön kehittäminen liikkumiseen kannustavaksi toteutetaan kehittämällä kävely-ympäristöä ja viher- ja virkistysalueiden yhteyksiä. Lisäksi edistetään viher- ja virkistysalueiden luonnon monimuotoisuutta ja vaalitaan Helsingin</p>	<p>suunnittelulla ja toteutuksella sekä liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman valmistelulla. Kestäviä liikkumismuotoja edistetään myös kävelypainotteisten keskusta-alueiden sekä liikennehankkeisiin kytkettyjen ulkotilojen suunnittelulla.</p> <p>Päivitetty pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma hyväksytään vuonna 2020, ja vuonna 2021 käynnistyy useita keskeisiä toimenpiteitä.</p> <p>Tavoiteverkon priorisointi- ja toteuttamissuunnitelman laatiminen on jo käynnistynyt ja vuonna 2021 ohjelmoidaan pyöräliikennehankkeita, jotta niiden toteutuminen ripeytyy.</p> <p>Vanhusten terveys- ja hyvinvointia parannetaan lisäämällä penkkejä, parantamalla liikenneturvallisuutta sekä huolehtimalla yleisten alueiden esteettömästä kulkuympäristöstä.</p> <p>Liikenneturvallisuustyössä huomioidaan kaikki kadunkäyttäjät ja erityisesti lapset, nuoret sekä ikäihmiset. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistoimenpiteillä lisätään liikkumisen terveysvaikutuksia. Pyöräily ja jalankulun edellytyksiä tullaan parantamaan muun muassa tehostetun talvikunnossapidon avulla.</p> <p>Vuosittain peruskorjattavat 4–5 leikkipuiston pihat sekä leikki- ja pelialueet edistävät lasten hyvinvointia. Leikkipuistojen ylläpitoon ja turvallisuuteen panostetaan tasapuolisesti koko kaupungissa.</p> <p>Kontulan alueella nuorten liikkumismahdollisuuksia harrastuksiin tullaan kehittämään.</p>
--	--	--	---

	<p>välttämättömissä käyttökelpoisuuden edellyttämissä peruskorjauksissa. Uusia liikuntapaikkoja ja muita ulkoilualueinvestointeja toteutetaan asuntotuotannon edellytysten mukaisesti. Liikuntainvestointien toteuttamiseen varataan kaupunkiympäristön toimialalla riittävät henkilöstöresurssit. Ulkovalaistuksen investoinneilla parannetaan yleisillä alueilla liikkumisen turvallisuutta ja orientoitavuutta. Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä parantamalla pyöräilyn ja kävelyn olosuhteita ja lisäämällä raidejoukkoliikenteen osuutta sekä luomalla edellytyksiä sähköautojen ja -bussien käyttöönotolle. Kaupunki selvittää ydinkeskustan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta edistävän kävelykeskustan merkittävemmän laajentamisen sekä keskustan läpiajoliikennettä ja satamien raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytykset.</p>	<p>identiteetin erityispiirteitä, kuten kulttuuriympäristöjä, kartanomiljöitä, siirtolapuutarhoja ja omaleimaisia kaupunginosapuistoja.</p>	<p>Viheralueiden kehittämisen tavoitteena on saada alueista tulevaisuudessa entistä helpommin saavutettavia, maisemasta entistä vetovoimaisempaa ja palveluista ja muista toiminnoista nykyistä monipuolisempia. Viheralueiden strategiseen kehityskuvaan (VISTRA) perustuen otetaan käyttöön viheralueiden saavutettavuusmittari, jonka toimenpideohjelmalla kehitetään toimivaksi välineeksi tukemaan viherhankkeiden ohjelmointia ja priorisointia. Kansallisen kaupunkipuiston jatkosuunnittelu ratkeaa kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kuuluu liikkumisen edistäminen; viherverkoston suunnittelu, kävely-ympäristön kehittäminen, reitit, esteettömyys ja saavutettavuus.</p> <p>Koulujen piha-alueiden parantamiseksi tukemaan lasten ja nuorten hyvinvointia laaditaan suunnitelma, erityisesti Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän alueilla. Uudis- ja korjaushankkeiden turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyvät tavoitteet otetaan hankkeiden valmistelussa paremmin huomioon.</p>
<p>Liikkuminen toimialan sitovissa tavoitteissa</p>	<p>Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa</p>	<p>Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa</p>	

Kaupunginkanslia			
	2019	2020	2021
Yleiset talousarviokirjaukset liikkumisesta			Kaupunginkanslia osallistuu aktiivisesti

			<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän valitseisiin kaupunkiyhteisiin tavoitteisiin. Nämä ovat osa kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymää hyvinvointisuunnitelmaa.</p> <p>Helsingin palautumissuunnitelmassa on huomioitu pandemian aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia lasten, nuorten ja ikäihmisten hyvinvointiin ja terveyteen.</p> <p>Tavoitteena ikäihmisten osalta on vahvistaa ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta viestimällä kaupunkiyhteisistä toimenpiteistä ja Stadin ikäohjelmasta hel.fi -sivuilla sekä Helsinki-info -lehdessä. Lisäksi etädigituotoimintaa jatketaan, ja toimintamallia kokeillaan osana sähköisen asiointin tukea.</p> <p>Lasten ja nuorten osalta tavoitteena on harrastamisen mahdollisuuksien parantaminen ja tietoisuuden lisääminen oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta kartoittamalla jo olemassa olevien tietojen ja mahdollisen lisäselvityksen pohjalta tarkemmin erityisesti peruskouluikäisten harrastusteemaa. Mahdollinen lisäselvitys syventää tietämystä aihealueesta niiltä osin, johon valmiit aineistot (esim. kouluterveyskysely) eivät tarjoa vastauksia.</p>
Liikkuminen toimialan sitovissa tavoitteissa			